

JUGOSLAVENSKA BURZA

INFORMATIVNI LIST ZA TRGOVINU, OBRT I INDUSTRIJU.

Izlazi svaku nedelju. Tekstovni dio za Sloveniju u slovenačkom, za ostale jugoslavenske pokrajine u srpsko-hrvatskom narječju. *****

UREDNIŠTVO I UPRAVA U LJUBLJANI,
KONGRESNI TRG ŠTEV. 3/1. — TELEFON 174.

Razšilje se izmjenice besplatno po cijeloj Jugoslaviji i inozemstvu. Pretplata za stalne primaoce godišnje K 24.—. Oglasi uz poseban cijenik.

BROJ 24.

L J U B L J A N A, DNE 21. STUDENOGA 1920.

GOD. II.

„**POGIN**“ sredstvo za pokončavanje miši in podgan.
„**MORIN**“ prah za pokončavanje ščurkov.
„**RAPID**“ sredstvo za pokončavanje stenice.

Trgovci popust!

I. C. Kotar, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Delavnica za glasbene instrumente

Brata Baumgartner,
Celje, Gosposka ulica 38

Edina izdelovalnica
glasbeih instrumen-
tov v Jugoslaviji.

ČARAPE

muške in ženske, zim-
ske, jorgani gumijevi,
konac i druga razna
galanterijska roba uz
tvorničke cijene, do-
bije se kod

M. Dimić :: Zagreb
Jurišićeva ulica br. 24.

Nakladnici pozor!

➡ **Nacrti** ➡

za moderne umjetničke razglednice
preskrbljiva

„**A L O M A**“

Ljubljana, Kongresni trg 3.

Zahtevajte cenik

vseh vrst ur!

V štirih jezicima razpošilja

Kopp & Schlenker, Schwennigen (Württemberg).

Prevode

hrvatske, srpske (i u ćirilici), slo-
venske, češke, njemačke, engleske,
francuske, talijanske priskrbijava
:: tačno i po solidnim cijenama ::

Anončn eksp. AL. MATELIČ,
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 3.

Uredništvo „Jugoslavenske Burze“ javlja p. n. čitateljima, da odpočne u budućem broju izlaziti zanimiva pripovijest razvoja jednoga maloga poduzeća u veliku trgovačku kuću. Pripovijest ne samo je zanimiva, nego je i u svim pogledima i na svim trgovskim poljima vrlo naučna. Mnogo naših trgovaca naći će u njoj mnogokoji pametan savjet, mnogi, koji se baš nalaze u neprilikama, nove impulse i inicijative za nadaljni rad.

ČITAJTE „JUGOSLAVENSKU BURZU“
I ŠIRITE JE DALJE!

Nova rasporedba „Jugoslavenske burze“.

Uredništvo „Jugoslavenske burze“ javlja p. n. čitateljima, da će naš list odsele biti uredjen slijedeće:

- a) Člančići.
- b) Narodno gospodarstvo:
 1. Domaća trgovina.
 2. Izvozna i uvozna trgovina.
 3. Financije.
 4. Industrijske vijesti.
 5. Poljodjelstvo.
 6. Promet.
 7. Carina, porezi i monopol.
 8. Gospodarske posurice.
- c) Politički pregled.
- d) Razne vijesti.
- e) Cijene zadnje sedmice.
 1. Domaći trg.
 2. Svjetski trg.
- f) Burze.
- g) Državne nabave itd. („Službene Novine“).
- h) Novo osnovana poduzeća.
- i) Reklama.

Uredništvo sakupljati će sve važnije vijesti zadnje sedmice te jih prema sadržaju uvrstiti u gorenje poredke, tako da će svi oni, koji nemaju vremena, čitati dnevno domaće i strane novine, naći u našem listu potrebne informacije za svoj gospodarski razvoj.

Uredništvo.

**Gospodarski ugovor iz-
među Jugoslavije i Italije.**

Gospodarski ugovor između Jugoslavije i Italije, Dne 13. novembra 1920 u dva sata ponoći potpisali su naši i italijanski delegati u salonu vile Vinola u S. Margherita ugovor, koji će za buduća vremena udariti pečat našem narodnom gospodarstvu. Danas već je jasno cijelom svijetu, da smo ovaj ugovor morali potpisati te da ga ćemo držati samo tako dugo, dok nas naši nesredjeni unutarnji odnosi i vojnička snaga Italije i entente u to sile.

Politički dio ovog ugovora zadržuje utanačenje granica između obiju država (členi 1., 2. i 3.). Člen 4. osniva nezavisnu državu Rijeku. Člen 6. i 7. 1. tačka taknu se gospodarskog ugovora i vele doslovno: Kraljevina Italija i kraljevina SHS sazvat će konferenciju stručnjaka obiju država i to tokom dviju mjeseca nakon ratifikacije ugovora, koja konferencija ima da podnese obim vladama predloge o svim pitanjima na upostavu najsrdačnijih ekonomskih i finansijskih odnosa između obiju zemalja.

Prvorazredno sjeme
za proljetnu i jesenju sjetvu dobavlja
Sjemenar d. d. :: Osijek
Gajev trg broj 1.
Tel. 663. - Brz.: Sjemenar-Osijek.
Ček. pošt. št. br. 33.340.

Poljsko, površno i travno
sjemenje najbolje vrsti i ka-
lijivosti, potpuno
pouzdanu lijepe vrsti
cvjetnog sjemenja, zatim
ptičije hrane mješane, zdrave
i čiste dobije se na veliko
i malo u trgovini sjemenja
„SEKO“ Zagreb, Bakačeva ul. 3.

Ljubljanska kartonažna tovarna in papirna Industrija

I. Bonač sin, Ljubljana

dobavlja vse vrste kartonaže,
vreče in druge papirne izdelke
za trgovino in industrijo. - Le-
penka, ovojni in pisalni papir
::: v veliki množini. :::

Najidealniji američki pisali stroj
UNDERWOOD

dobije se odmah kod

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče št. 10 Gradišče št. 10.

Kod većih narudžaba popust.

Kemikalije in eterična olja

ALFRED VELDUNG

Köln a. Rhein - Domstrasse 15 - Deutschland

Ia GROYSER SIR

(hljebovi 5 - 7 kg)

Ia TRAPISTSKI SIR

(5-7 hljeb. čini 5 kg)

razašilje poštom i
željeznicom uz u-
mjerene dnevne
cijene

mljekarna i sirarna

J. HERMAN, KONČANICA, SLAVONIJA.

REKLAMNE ZNAMKE IN ETIKETE ZA OVOJNINO

v modernem slogu oskrbi

„ALOMA“ Ljubljana, Kongresni trg 3

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, ustanovljena od
mestne občine Zagreb leta 1884.

sprejema v elementarnem in življenjskem oddelku
vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi po-
goji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pisma in
ustna pojasnila

Podružnica v Ljubljani, Stari trg številka 11.
Sprejemajo sposobne potnike in zastopnike, ka-
terim se nudi prilika velikega zaslužka.

OPALOGRAPH

razmnožuje strojno i ručno pi-
sanje (risbe, note) putem neiz-
rabljive, dakle nikada nado-
mjestka potrebne stakl. plošče

Zahtevajte cjenik i uzorke
raznovrsnoga tiska

Glavno zastupstvo za cijelu kraljevinu SHS

THE REX & CO. -- LJUBLJANA

GRADIŠČE ŠTEV. 10

Kraljevina SHS izjavlja, da će priznati u ko-
rist italijanskih građana i italijanskih interesa u
Dalmaciji slijedeće: Koncesije gospodarskog zna-
čaja i obveznosti napram državama, kojih na-
sljednica je kraljevina SHS, priznaju se u
punom obsegu dobivene do 12. novembra 1920.
Vlada kraljevine SHS obvezuje se priznati sve
odnosne ugovore prijašnjih vlada.

Političkim ugovorom stupila je Italija jed-
nom nogom na Balkan, na naše tijelo. Gospo-
darskim ugovorom, koji se ima zaključiti tokom
dviju mjeseci, čim stupa ovaj ugovor na snagu,
htjeti će Italija postignuti gospodarsko zasuz-
njenja naše zemlje, htjeti će imati sva moguća
veća prava za svoje industrijalce i trgovce, koji
su kao prekupci većinom loše robe kod nas već
dobro poznati, htjeti će sva prava plovitbe Ja-
dranskim morem, rudnike u našoj državi, pre-
ferencijalnu ili bar minimalnu carinu, naročite
pogodnosti na željeznicama tako u tarifnoj poli-
tici kao što i u nabavi željezničkog parka. Po-
kušat će lijepim načinom ili silom dobiti nabavni
i prodajni monopol za svu onu robu, koju bi mi
ili slali morem u svijet ili kupovali u prekomor-
skim državama i vozili ladjama kući. Radi toga
već danas upozorujemo sve naše poljodolske,
trgovačke i industrijske krugove, da nakon po-
litičkog poraza, kojega smo doživjeli u S. Mar-
gheriti, aktivno i svom žestinom podupiru ovu
borbu za gospodarsko oslobođenje našeg na-
roda. Naš narod si mora izvojevati pravo slo-
bodno prodaje svojih produkata i slobodnog na-
kupa svojih potreba.

Pa i Dalmaciju trebat ćemo bolje svezati sa
unutarinošću države. U tu se svrhu namjerava
izgraditi pruga Beograd-Split kao i ostale mane
pruge. Split će biti naša najvažnija luka.

Sa svim ovim radnjama: gradnjom oz. zasi-
guranjem lupa, željeznica i parobroda valja od-
početi odmah bez partijskog svadjanja i bez ne-
plodnog debatiranja, koje je već prijetilo nas go-
spodarski ugušiti.

Ucijeljoj ovoj akciji pak ne smijemo sasma
zanemariti ni Trsta, nego moramo tamo podrža-
vati postojanku za najvažnija jugoslavenska
mjestu.

Ustrajnim, neumornim radom i bratskom po-
žrtvovaonošću stvoriti ćemo tokom deset godina
tvrdnu, zavidanja vrijednu gospodarsku poziciju,
koja će nam u danom slučaju pomoći i do čiste,
prav: narodne granice na sinjom Jadranu.

100% povišica carine.

Zadnjiput priobčili smo izvadak naredbe mi-
nistarstva financija, koja je povišila sve carinske
postavke kod uvoza za 100%, a za 50% sve po-
stavke kod izvoza robe iz naše države. Naredba
regulira nadalje uvoz luksusne robe i obreme-
njuje onu robu, koja je već uvezena, sa 2% od
procijenjene vrijednosti. Na ovaj jenačin za
pravo uređen poslovni porez, koji se plaćuje u
iznosi 100% oz. 50% povišice carina.

Jedan od poglavitih uzroka, koji su doveli g.
minist. a financija do ove uredbe, čudnovati je
razmjer poglaviti postavaka aktiva i pasiva
trgovinske bilancije naše države, razmjer
našeg uvoza i izvoza. Naša država tri-
puta toliko uvaža nego izvaža. Pošto je sredstvo
za plaćanje u svijetskoj trgovini deviza oz. ček
dotične države, u kojoj se kupuje, to je razum-
ljivo, da je naš upit stranih deviza i čeka triputa
veći, od upita stranih država za naša sredstva za
plaćanje — dinarsko-krunske mjenice i čekove.
A ona roba, koja se više treba i za koju je upit
veći, je skuplja, u našem slučaju dakle strana
sredstva za plaćanje, dok je naša deviza jeftinija,
manje vrijedna. Zadnji bi bio zaključak još taj,
da je na našem trgu uvezena roba sve skuplja,
da raste skupoća, pošto sve više treba našeg ma-
nje vrijednog novca za kriće obvezantosti, koje
nastaju uvozom.

Smanjiti uvoz znači poboljšanje naše medju-
narodne bilancije plaćanja, znači poboljšanje vri-
jednosti domaće valute, znači jeftiniji život. Ako
se sjetimo ovom prilikom na mjesec mart t. g.,
kada je naš novac, padao dnevno za 10 poena
te postigao tada najdublju nizinu, a ček Pariz do-
šao je od 220 na 418 dinara za 100 franaka, u
onom je momentu došlo potpuno zabranjenje
uvoza luksusne robe. Tečaj se je popravio i po-
stignut je cilj. Priznajemo dalje ministru finan-
cija, da treba novac, da u našem bižetu treba
mnogo stotina milijuna za kriće državnih potre-
ba, ipak ali pored svih ovih i jednakih uzroka
ustaju pred očima slabe strane ove uredbe.

Ne omalovažajte

vrijednosti modernih omota.

Ukusna i fina oprema

škatuljica zavrtaka

i bočica, olak-

šava prodaju i ra-

širuje krug konsumenata.

Ako želite o tome informacije, obratite
se na „ALOMA“ Ljubljana, Kongresni
trg 3.

„ALOMA“

plakati in reklamne risbe

imajo

najboljši uspeh!

100 000 m
svinjskih

črev

iz lastne čistilnice
odda

Ivan Zaff
v Podbrežju pri
Mariboru.

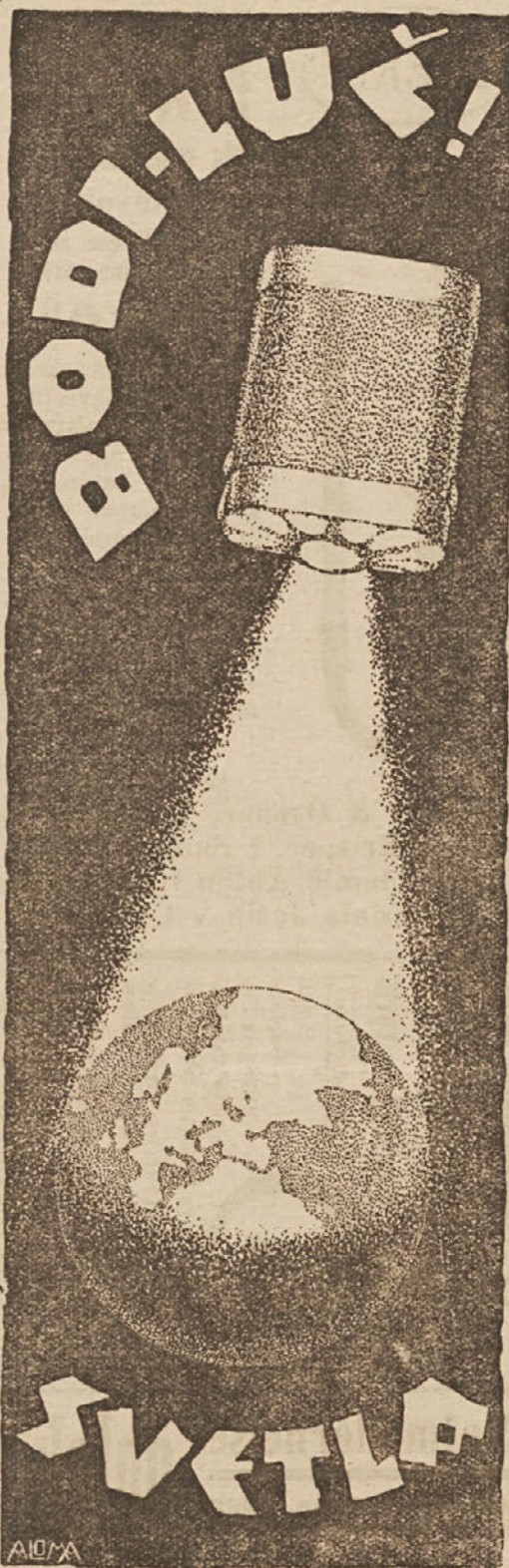
Vlastelinstvo

Gornja Reka,
kod Novogmarofa

prodaje 300 hl izvrst-
nog, bijelog, starog kal-
ničkog vin, vlastitog
proizvoda. — Upiti kot
DR. GORJAN, Zagreb.
Akademički trg br. 1.

UMETN. PLAKATE,
REKLAMNE RISBE,
OSNUTKE, VARTV-
ZNAMKE, IMENA DI-
PLOME, MODERNO
OVOJNINO, ETIKETE,
KLISJE, OSKRBI

„ALOMA“
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3.

**baterije, žarnice, elektro-
tehnički predmeti.**

Janko Pogačar

Lovro Effenberger & Co.

Ljubljana Zagreb

Mestni trg 25. Frankopanska ulica 2.

**Veletrgovina kolonijalne
i specerijske robe**

Simon Seligman

Zagreb :: Vlaška ulica 57

**preporuča svakovrsno robo
po jeftinoj cijeni.**

Zagrebački „Jutarnji list“ piše o tome: „Već sama činjenica, da se uvadja porez na poslovni obrt u okruglim 100 i 50% brojevima, jasno svjedoči, da ovi postotci nijesu određeni ni na osnovu jednog računa, na osnovu naročite kvalifikacije i razvrščivanja robe pram njezinoj konzumnoj važnosti, već jednostavno uzeo se je postotak, kojim se lako može računati i koji dava velike priloge.“ Imati moramo pred očima, da će roba, koju nužno moramo uvažati, uslijed 100% povišice carine biti će skuplja i pitanje je, dali će budući bolji tečaj naše valute moći savršiti ovu roba, koju nužno moramo uvažati, uslijed 100% povišice carine naše valute moći savršiti ovu povišicu cijena. Na drugoj strani sigurno je, da je naša roba, koju izvažamo, za 50% povišice carine na svjetskom trgu skuplja te da će biti cijena za slučaj poboljšanja naše valute još veća. Onaydanom skublju dakle promišljamo, dali će još moći konkurirati na svijet, trgu ali ne. Izgleda, da je najveći glad najraznijih dobara djelomice već nasitčen te da međunarodne prometne prilike dopuštaju dovažati uvijek nove agrarne produkte iz najodaličenijih mjesta na svjetski trg. Tu mislimo u prvom redu na njemački, njemačko-austrijski i češki trg. U zadnje se je vrijeme uslijed povišice izvozne carine razbilo mnogo već zaključenih posala u našoj državi.

Ministru financija nije lako udesiti pravi put. Samo sudjelovanjem zastupnika raznih gospodarskih korporacija iz sviju djelova naše države moglo bi se doći do pametnih zaključaka. U tom slučaju ne bi ležala velika odgovornost samo na ramenima ministarstva financija.

Nakon jugoslavensko-italijanskog sporazuma.

Dr. Fran Ogrin.

Danas kada je sporazum u S. Margheriti činjenica te će ga valda morati odobriti i narodna skupština, doduše kažu protesti, prigovori i demonstracije naše rodoljubno stanovništvo i narodovo nepriznanje, ali ne mogu promijeniti stvarnog položaja. Očigled naših razrvanih unutarnje- i vanjskopolitičkih prilika, očigled poraza u Koruškoj nije bilo očekivati drugo nego li poraz na Jadranu.

Izgubili smo (bar privremeno) sunčanu Gorisku, kršni Kras, Istru, dio Hrvatskog Primora sa najsavjetnijim slovenskim stanovništvom, ali sa druge strane nama se je upravo tek sada nakon dvogodišnje blokade bar djelomice otvorio put i pristup na more. Sada istom moguće nama je izgraditi oz. raširiti svoje dalmatinske luke: Bakar, Šibenik, Split itd., izgraditi svoju trgovačku mornaricu i stupiti ovako u krug ostalih naroda, koji već stoljeća crpe bogatstvo i blagostanje na moru. Ne trebamo više stranih pomorskih veržnika. Sami hoćemo da svoju robu izvažamo i uvažamo, što trebamo iz tudinstva. Zašto da bi tko drugi kupio dobitak, koji je naš!

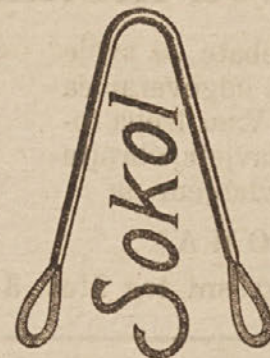
Osim gore pomenutih luka, koje ćemo istom morati svesti uz ogroman trošak, nećemo moći pogriješiti riječku luku, koja je ujedno sa gradom Rijekom postala slobodna, nezavisna. Tamo si moramo zasicurati svoj dio, kao što valda će ga imati i Madjarska, tamo moramo uputiti i češki izvoz i uvoz. Da će ovo biti moguće, mora se odmah odnočiti gradnjom druge željeznice — sadašnja željeznica Zagreb-Rijeka nije dostatna te se zbog prevelikog nadda ni ne može bolje izkoristiti — prama Rijeci te produžiti preko Donje Kranjske, istočne Štajerske i Prekmurja koncem konca do Bratislava.

O ovoj drugoj pruzi prama Rijeci već je mnogo raspravljano (Vilko Švalger, Fran Šuklje, Klodič) te se je bavila šnjom i željeznička uprava.

Socializacija poduzeća u Njemačkoj.

Nijedna država na svijetu osim Rusije ne bavi se toliko socializacijom raznovrsnih grana industrije, negoli baš Njemačka. O Rusiji i njeznoj velikoj revoluciji danas još ne možemo govoriti. Bolji imademo pogled u njemačke prilike. Njemačka počinje, čim je dobila socialističku vladnu većinu, pokušajima socializacije te si danas stvara socialno zakonodavstvo. Njemačko

Niže cijene, dok traje sadanja zaliha!

Nudjam
ukusno izradjene
naknadne
dijelove za
poa menice

vrlo rasteljive marke SOKOL, bolje od gumijevih! - Cijena po komadu njem. M — 45, — 50, — 55, — 60: nadalje nudjam moje podvezače marke „TVAJNE“, ukusno izradjene, od najbolje glasovirske žice, koji potpuno nadoknađuju gumijeve (mnogobrojne zahvale!); cijena po paru 10 mm široke pocinjene M 140, pomjedene M 150, posrebrene M 210, pocrnjene M 170. Uzorke samo uz unapred poslani novac pridodavši M 1— za poštarinu. Traže se prodavači i zastupnici! Plativo kroz „Dresdener Handelsbank“ Dresden ili kroz Postscheckkonto Berlin N. W. 7 k. 83542.

Ivan Babič, Berlin 0.34.

Memeler Strasse 76/1. v.

LJEKOVITI DVOPEK

- Bolesnima na želucu i crijevima, ženama u porodu, rekonvalescentima
lječnički preporučeno.

Vrlo hranljivo! :: Lahko prebavljivo!

V. BIZJAK i drug
tvornica dvopeka, engl. biskvita, kekse, hostije.

Lječilište Rogačka Slatina.

EN GROSS. EXPORT EN DETAIL.

Tovarna

Jos. Reich,

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva svakovrsno blago. — **Kemično čisti** obleke. — **Svetlolika** ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice: Maribor, Novomesto, Kočevje. Gosposka ulica štev. 38, Glavni trg štev. 39.

Svakovrsne

šešire iz slame i vune

slamnate torbice (takozvane cekare), slamnate otirače za cipele, sve različne slamnate proizvode preporuča gg. trgovcima i cijenjenom pučanstvu za obilnu naručbu

FRANJO CERAR,

tvornica slamnatih i vunjenih šešira u Stobu, pošta Domžale kod Ljubljane.

Dijete treba krstiti.

Isto tako trebate za svoje proizvode i odgovarajuća imena. Ako Vam treba to-predmetnih savjeta, obrnite se s pouzdanjem na

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg šte. 3.

Bankovno komisijoni i agenturni posao za uvoz — izvoz

Ivan Kušić, Brod n/S.

brzojavi: Kušić Savebrod. Telefon 140.
Obavlja bankovne naloge u robnom odjelenju, kupuje i prodaje svakovrsne robe na vlastiti račun. Preporuča se za zimsku sezonu radi nabave većih količina bosanskih suhih šljiva, — pekmeza, rakije i šljivovice (više vagona). Ovečje vune, kože, kao sve druge sirovine i zemaljske proizvode. Za svaki zaključak bank. garancija. Tražite obvezne ponudbe.

„MABE“ trgovina kemijskih i rudarskih proizvoda, ter agenturni i komisijoni posao u Brodu na Savi vlasnik tvrtke:

IVAN KUŠIĆ.

Preporuča se u svim trgovačkim granama, te moći za kup ili prodaju vrijedne naloge kao ponude za svakovrsnu robu. — Solidna podvorb, zajamčeno kulantna tvrtka.

Domaća tvrdka.

Solidne cene.

Velika izbira izgovljen

obleke
vseh vrst za go-spode, dame in otroke. Zaloga vsa-kovrstnega

blaga
za moške obleke, prirušnike in suk-nje, dalje
vata
za krojače v kosih in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana
Prešernova ulica 9.

Najnovejši kroji. Točna postrežba.

THE REX Co.

Ljubljana

Gradišče šte. 10 Gradišče šte. 10.
Špecialna trgovina s pisalnimi stroji in vsemi pisarniškimi potrebščinami. Lastna moderno urejena delavnica pod strokovnim vodstvom.

FIRNIS

pravi laneni nudi

Ljubljana SEVER & KOMP. Ljubljana

radništvo, konzumenti i industrijski svijet živahno debatiraju o socializaciji ugljenika, kalijevih tvornica i ostalih rudnika, cestnih željeznica, plinovih tvornica, vodovoda, pogrebnih društava i sličnih poduzeća. Socializacija neka pomogne radniku do opravdanog zaslužka te neka dađe cijelokupnosti ono saučešće na dobitku, koje joj uslijedi sudjelovanja kod tvorbe novih vrijednosti pripada (kućni porez većim gradovima). Socializacija imade ujedno da podigne produkciju time, da poboljša radniku njegov gospodarski položaj.

U Njemačkoj naročita je komisija izradila nacrt za socializaciju ugljenika, prema kojem svi bi ugljenici doduše ostali u vlasništvu dosadašnjih vlasnika, a sa produciranim ugljenom raspolagao bi državni ugljenički savjet. Taj bi savjet porazdeljivao uz produkc. troškove odkupljeni ugljen na konz. i odredjivao prodajne cijine. Državni gospodarski i državni ugljenički savjet viječaju o tom nacrtu. Protiv njega izjavila se je većina industrijskih organizacija. Hugo Stinnes, dobar poznalec prilika ugljene industrije, podnio je nove predloge. Svi konzumenti ugljena, udruženi u osobitim pokrajinskim savjetima, preuzeli bi većinu akcija i time vodstvo poduzeća, pošto su sami najviše zainteresirani na većoj i jeftinijoj produkciji. Time bi se održala inicijativa i poduzetnost pojedinaca.

Tako se bije boj na jednoj strani izmedju radništva, konzumenata i vlasnika poduzeća, a na drugoj strani izmedju centralne vlade i socializacijske komisije, koja se je u zadnje vrijeme izrekla protiv nacrtu komunalizacije gorepomenutih gospodarskih obrata, kako je zamislilo ministarstvo unutarnjih poslova. Socializacijska komisija postavila se je na gledište, da imadu općine pravo samostalne komunalizacije (socializacije obrata, tako da postane vlasnikom komuna, općina). Da će Njemačka sigurno dobro riješiti socialni problem i time podići poduzetnost, o tome smo uvjereni te ćemo o načinu još iznijeti izvještaj.

I u češkoslovačkoj republici raspravlja se pitanje socializacija činovništva.

„Pravo Ljudi“ javlja, da će vlada predložiti skupštini nacrt o proglašenju socializacije rudnika i o socialnodemokratskim vijećima.

Puškarska obrt v Jugoslaviji.

Obstojeća puškarska obrt, na čelu ji drž. puškarska strokovna šola v Borovljah, se je za časa jugoslovanske uprave v conli A vključ slabim tehničnim napravam, kakor pomanjkanju specialnih strojev itd. že precej dobro razvijala. Natančna statistika na drž. preiskuševalnici za orožje v Borovljah nam poda o napredku prav jasno in zanimivo sliko. Leta 1919. se je izdelalo n. pr. v dobi šestih mesecev 326 lovskih pušk več, kakor v isti dobi leta 1912.

Leta 1912 je bilo v dobi 20 let t. j. od 1900 do 1919 edino, v katerem je bila produkcija lovskega orožja največja.

Resnici na ljubo pa moram priznati, da se je ravno v zadnjem času, t. j. par mesecev pred glasovanjem povpraševanje po lovskem orožju zelo skrbilo. In zakaj? Odgovor na to vprašanje je čisto enostaven! Nemško-avstrijski hujskači, ki so žal ravno od jugoslovanskih odjemalcev obogateli, so na eni strani obetali puškariji v Nemški Avstriji zlata nebasa in povzdig te obrti, na drugi strani pa so netili med puškariji nezadovoljnost, da je delo slabo plačano in da se puške prepoceni prodajajo v svet.

Tako je ponudil puškarski dobavitelj Franc Sodja v Borovljah „Puškarski združgi“ 100 tisoč Werndl-cevi iz Dunaja po nižjih cenah, nego lih je bila pripravljena dati na razpolago dravska divizijska oblast. Namen delovanja teh plačanih hujskačev je bil dosežen.

Vsi puškariji in dobavitelji, so se morali hote ali ne hote podvreči neopremišljenim sklepom našuntanih socialnih demokratov, kateri so „Puškarsko združgo“ prisilili, da je cene lovskih pušk oziroma posameznih sestavnih delov povišala do skrajnosti, ne glede na to, da je lovška puška luksurijsni predmet, nadalje da je ravno boro-veljska puškarska obrt v Jugoslaviji še prav malo znana in da je torej v prvi vrsti treba izpodriniti tla tuji konkurenci.

Mesto, da bi se cene povišale polagoma nadvse previdno in krajevnim draginskih razmeram primerno, so se lovske puške na mah kar za 70% podražile.

VARSTVENA ZNAMKA.

„PERO“
POSTAVNO VAROVANA.

MAJKE

koje volite svojo djecu, zahtevajte

samo predmete za sisanje zaštitno markom

„PERO“.

Ova marka nadvlada zbog svojih izvrstnih elastičnih svojstva i žilavosti svojom vanrednom kakvoćom sve gumaste vrste, što su dosada došle na trg.

Garniture za sisanje, kompletne boce za sisanje, odojčeta, sisaljke za boce i ušća marke „PERO“ prodavaju:

Baloh Janko,

Demšar & Osenar, I. Korenčan, Anton Krisper, I. Samec v Ljubljani, Adamič Anton v Kranju in König Josip v Celju.

Ustanovljeno 1903.
Stampilje

iz kavčuka in kovin

Katalog franko

Pečati Šablone

Klišeji za tisk

Vzvodne tiskalnice

Modeli za predtiskanje perila itd.

Datum-štamplije lastnega izdelka.

Novo!

ANTON ČERNE

graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Najmodernejšie obleke
lastnega izdelka, tu- in inozemsko

manufakturno in modno blago

razpošilja Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK ... LJUBLJANA

Dvorni trg. -- Pod Narodno kavarno.

„OST-EXPORT“

Organ für den : Waren-Austausch zwischen Mittel- und Ost-Europa

List za izmenjavo blaga med srednjo in vzhodno Evropo

Razširjen po Finski, Poljski, Čehoslovaški, Rumuniji, Bulgariji, Jugoslaviji, izbaja v Berlinu.

Zaslopostvo: Anončna ekspedicija AL. MATELIČ, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Še v večji mizerni položaj pa so se pahnili nemški nacionalci dne 10. X. 1920 na dan plebiscita, zadali so si smrtni udarec in že se slišijo obupni klici posebno od puškarjev, ki so pa žal prepozni.

Slovenski puškarji, ki uvidevajo prav dobro, da je s pripadnostjo slovenskega ozemlja Koroške k Nemški Avstriji obstoj puškarske obrti popolnoma nemogoč, so se deloma že izselili v razna mesta Jugoslavije. To izseljevanje pa, akoravno z dobrim namenom slehernega puškarij-begunca, da bode v očigled sedaj še neznatni konkurenci, kjerkoli se bo usidral, trdno osigurjal s svojo pozicijo in se kmalu povzpeli tudi višje, je sicer z ozirom na to, da v Jugoslaviji te obrti še ni, jako idealno, vendar ga pa bode v kratkem dovedel ta korak do bridkega prepričanja, da mu je obstoj zaradi pomanjkanja surovo (mašinelno) izdelanih pušk, oziroma delov popolnoma nemogoč.

Tak puškar - begunec bo vezan edinole še na mala popravila, ki mu pa v nobenem slučaju ne bodo zagurala poštene življenske eksistence. To vprašanje rešiti je mogoče edinole na ta način, da se ustanovi akcijska družba ali podobno podjetje, ki bo imelo namen, prej ko slej zasnovati puškarsko obrt in sicer kolikor mogoče v neposredni bližini kakega tej obrti sorodnega industrijskega kraja naše države.

V kolikor mi je znano, namerava tako podjetje osnovati deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani.

Želeti bi bilo to iskreno, ker bi se s tem predvsem pripomoglo številnim puškarjem-beguncem do zaslužka, v drugi nič manj važni vrsti pa bi bila puškarska industrija kot taka za našo državo neprecenljive vrednosti. Prej pa ko se v tem oziru prične z izvršitvijo teh plemenitih načrtov, štejem si kot strokovnjak v dolžnost, merodajne faktorje, kakor tudi interese opozoriti tem potom na sledeče okoliščine: Izdelovanje lovskega orožja naj se organizira na moderni in racionalni podlagi ter naj se vzame za vzgled Suhl v Nemčiji ali pa Lüttich v Belgiji, nikakor pa ne Borovlje.

Čeprav bi sodale Borovlje s puškarsko industrijo pod okrilje Jugoslavije, bi bila ta obrt, če bi se izvrševala po stari izdelovalni metodi posameznih puškarnih delov v kratkem popolnoma nemogoča, ker bi ne bila sposobna konkurirati z izdelki tujih držav.

Puškarska obrt bi se zamogla na zdravni in moderni podlagi osnovati samo na ta način, da bi deželna vlada v Ljubljani odposlala par mladih delavnih moči v Suhl v Nemčijo ali pa v Lüttich v Belgijo. (Strokovni učitelji na bivši drž. SHS puškarski strokovni šoli v Borovljah so na razpolago.)

Na tamošnjih tovarnah bi imele te moči ugodno priliko natančno proučiti racionalni način izdelovanja lovskega in vojaškega orožja.

Šele po natančno premišljenem in praktično zarisanim načrtu o ustanovitvi puškarske industrije bi bilo na mestu, misliti na ustanovitev strokovne puškarske šole, katera bi imela namen skrbeti za dober puškarski naraščaj.

Janko Ravnik, strokovni učitelj.

Došli časopisi in revije.

Gospodarski vestnik (glasilo „Zveze gospodarskih zadrug za Slovenijo“) letnik I., št. 1, s sledečo vsebino: 1. Na pot. — 2. Pismo iz Prage. — 3. Mirovna pogodba z Nemško-Avstrijo in naše zadruge. — 4. Naše naloge v združnem pokretu Jugoslavije. — 5. Zvišanje deležnega kapitala — življensko vprašanje naših zadrug. — 6. Cene življenskih potrebščin pri nas in drugod. — 7. Utrinki. — 8. Zdrušno gibanje. — Razno. Iz gospodarskega Vestnika, ki ga kot dobro in resno revijo priporočamo vsem zadrugam, posnemamo kot dokaz globljega razumevanja gospodarskega življenja članek g. Filipa Uratnika „Zvišanje deležnega kapitala — življensko vprašanje naših konzumnih zadrug“, ki slove dobesedno:

V vojni, zlasti po vojski je vrednost naše krone silno padla. To je povzročilo v vsem gospodarskem življenju pravo revolucijo. Nekatera gospodarstva so s tem neizmerno pridobila, druga pa nelzmerno izgubila. Med gospodarstva, ki so prišla s padanjem kronske vrednosti ob vse ravnotežje, spadajo konzumne zadruge. Naše konzumne zadruge so gospodarile pred vojsko v prvi vrsti s svojim deležnim kapitalom, za denarno

sredstvo pa so jim služile hranilne vloge. Višina deleža je bila odmerjena svoj čas z ozirom na višino predvojnih cen pri večini naših konzumnih zadrug na 50 K. — Pred vojno se je dalo s tem denarjem tudi v resnici shajati. Ako pregledamo računske zaključke iz prevojnne dobe, vidimo, da so zadruge takrat s svojim deležnim kapitalom in s svojimi hranilnimi vlogami prav lepo izhajale. Zadruge, pri kojih so presegala lastna denarna sredstva vrednost vse blagovne zaloge, niso bile redke. Po vojni pa se je vse to temeljito izpremenilo. Delež je ostal pri nekaterih zadrugah še vedno 50 K. Druge so ga sicer zvišale na 100 K, a tudi pri teh je ostal lep del deležne vsote še nevplačan. Blago pa se je silno podražilo. Ista zaloga stane danes dvajsetkrat do petindvajsetkrat več kot je stala pred vojno.

Naša sedanja krona je vredna samo okrog 5 predvojnih vinarjev.

Naši sedanji deleži (50 K) so vredni potemtakem samo dve in pol predvojni kroni. S tem denarjem se pred vojno gotovo ni dala izhajati, ker bi se drugače ne bilo določilo, da mora znašati delež 50 K. Danes pa nas je privedlo padanje krone do tega, da so deleži dejansko tako nizki.

Iz tega računa sledi, da se da kupiti pri naših konzumnih zadrugah, v kolikor so ostale pri deležu 50 K le 1/20 do 1/25 blagovne zaloge z lastnim deležnim kapitalom. To se ujema tudi precej natančno z današnjim položajem.

Zdi se nam naravnost čudno, da morejo naši konsumi vključ temu izhajati in da se celo tako lepo razvijajo kakor nikoli poprej. Tisti, ki so ostali pri naših zadrugah v teh težkih časih na odgovornih mestih, vedo, da je bilo treba mnogo truda in dela, da se je ta čudež omogočil. Vedo pa tudi, da tako ne sme ostati.

Res je, da so v času, ko so cene skokoma rasle, tudi pri naših združnih obratih denarne rezerve rasle. To je zgoraj omenjeno neskladnost nekoliko omililo in omogočilo, da so mogle dobiti zadruge vsaj bančni kredit. Danes je položaj tak, da se morajo naslanjati naše konzumne zadruge v veliki meri na ta kredit.

Taj neprijetni resnici moramo pogledati popolnoma jasno v oči, ker se bomo zavedali le tako vseh posledic, ki jih mora imeti to za naše združništvo.

Resnična moč zadruge je tam, kjer je vir njenih denarnih sredstev nedemokratičen, potem njena demokratska ustava demokracije v zadrugi ne bo mogla trajno ohraniti. Ta ustava bi utegnila voditi kvečjemu do usodnih zmot in konfliktov, ki bi postali lahko za tako zadrugo katastrofalni.

Če prištevamo k vsemu temu še to, da je računati, da bodo porabile zadruge velik del rezerv, ki so, dokler so cene rasle, avtomatično nastajale, sedaj ob padanju cen za kritje izgub, smo menda dovolj jasno pokazali, da je tako, kakor smo načelo teh razmotrivanj napisali; zvišanje deležnega kapitala je življensko vprašanje naših zadrug.

Na kakšno višino bi bilo treba pri naših konzumnih zadrugah delež zvišati, da bi jih postavili gospodarsko v položaj, v kojem so bile pred vojno. Naš zgornji račun nam kaže, da odgovarja deležu, ki bi znašal pred vojno 50 K, danes delež 1000 K. Ta številka bo zaprla marsikateremu sapo, in vendar ni niti najmanj pretirana. V teh številkah je med drugim en sovzrok za velik razmah konzumnih zadrug, ki ga je po vsem svetu opaziti. Nekdaj je bilo težje pristopiti k konzumni zadrugi kakor danes, zakaj takrat je bilo treba plačati delež nad 1000 K sedanjega denarja. Seveda je navajal k pristopu razven tega socialen tok časa in pa odpor proti privatni trgovini, ki ni mogla najti izhoda iz obeh stisk, ki sta trli ljudi vedno huje, iz draginje in pomanjkanja. Tako so konzumne zadruge naglo rasle. Težišče njih gospodarske moči pa se je pri tem tako izpremenilo, da pri tem ne more ostati. Zvišanje deležnega kapitala je nujno potrebno. Vsak pravi gospodar, zlasti pa še pravi združnik mora to potrebo izvršiti. Naloga, ki jo bomo morali tu izvršiti, bo izredno težka. Treba bo tisoče združnikov seznaniti z dejanskim položajem.

Da pa pridemo zopet na zgornje vprašanje nazaj. Do kakšne vsote bo treba deleže brezpozojno zvišati. Danes bi morali znašati deleži kot smo že rekli, okrog 1000 K. Vključ temu pa ni potreba, da bi se deleži tako zvišali. Draginja bo šla v bodoče nizdol in cene bodo začele padati. Vsled tega bomo rabili vedno manjši obratni kapital. Kako daleč pojde ta proces nizdol? Takšnih cen pa ne bo nikdar več, tudi takrat ne, kadar pridemo v popolnoma predvojno razmerje,

da bi zadostovalo 50 K deleža. Pomislimo, da je bil pred vojno dinar nekako toliko vreden, kot krona, in da krona vsled ugotovitve razmerja: štiri krone soenake enemu dinarju, ni posled več vredna, kot okrog 25 predvojnih vinarjev. Ako hočemo vsaj za bodočnost denarno ravnovesje vpostaviti, bo treba zvišati pri vseh konzumnih zadrugah deleže na 50 dinarjev ali 200 kron. A ne samo, da se deležni kapital od tega zneska poviša, tudi na to, da se ta znesek res vplača, bo treba gledati.

Treba bo uvesti plačevanje po obrokih in pobiranje teh obrokov potom zaupnikov. Vse težko in nevhvaležno delo, a nujno potrebno, ako hočemo postaviti naše združništvo na trdno podlago in ga ohraniti delavstvu.

Narodno gospodarstvo.

DOMAČA TRGOVINA.

Ograničenje trgovine sa šečernom repom. Prema odredbi ministarstva ishrane svi, koji produciraju šečernu repu, moraju prodati čitavi prirod šečernim tvornicama uz uslove, koje je utanačilo ministarstvo.

IZVOZNA I UVOZNA TRGOVINA.

Solunska luka dobije slobodnu conu. Grčka je vlada zaključila izraditi slobodno conu u Solunu. Na ovom će dobrotvoru učestvovati i naša država.

Mineralno ulje. Sekcija za ishranu u Ljubljani ima pravo davati dozvole za uvoz mineralnih ulja za količinu do jednog vagona i ne za višenuta u kratko vrijeme.

Uvoz svežeg mesa u Švicu. Za uvoz svežeg mesa u Švicu treba i dozvolu švicarskog veterinskog ureda. U dotičnoj molbi treba označiti količinu mesa, carinarnicu kod ulaza u zemlju i mesto, kamo je roba adresirana. (Službene novine 20. 10. 1920 br. 232.)

Uvoz zabranjene robe je dozvoljen, ako je smatrati kao zaslužak građana-radničara, koji se vraćaju u otačbinu ili kao darak naših izseljenika. Vrijednost ne smije prekoračiti 1000 dinara. („Službene Novine“ od 29. 10. 1920 br. 240.)

FINANCIJE.

Narodna banka emitira nove dionice. Narodna banka kraljevine SHS izdati će 40.000 dionica u iznosu od 20 milijuna dinara u kovanom zlatu. Nakupiti ove akcije bit će moguće od 1. do 31. decembra t. g. kod banke i njezinih podružnica. Nominala dionica 500 dinara, emisijski tečaj 720 dinara (plus 10 dinara za troške). Upisom mora se položiti 130 dinara, a ostalo 600 dinara u roku od 5 godina.

Nevažane dionarske novčanice od 5 i 10 dinara poznaju se time, da su peterostruko perforirane i slikerane papirnom. Izdate su bile su g. 1915. od Srpske priv. banke, a su opet bile škartirane.

POLJODJELSTVO.

Loša letina pirinča u Bečkoj. Ove godine privredilo se je u Bački samo 8 met. stotina pirinča na jutro. Ova se grana našeg poljodjelstva ispolati tek dvaput tolikom produkcijom.

Izvrstna posavska šećerna repa. Poljodjelsko-kemijski zavod u Ljubljani razvidio je na iskušenje poslato šećernu repu iz novomjestske, brožičke i kostanjevičke okolice. Repa imade 16—18% šećera te je mnogo bolja od banatske.

PROMET.

Željeznička konferencija u Mariboru. „Jutro“ piše: Dne 10. i 11. novembra održani su u Mariboru pregovori između ljubljanske i bečke obratnog ravnateljstva i predstavnika glavnog ravnateljstva južne željeznice. Povod pregovora bio je taj, da južna željeznica i ako su odstranene carinske kao i prometno-tehničke zapreke, ne može da dobro obavljati svoj posao, pošto nema ni dovoljno personala ni strojeva. Uspeh pregovora bio je, da je ljubljansko obratno ravnateljstvo obzirom na razpoložljivo vlakovno osoblje i stroje zaključilo pomagati potrebama robovnog prometa time, da se je obvezalo voziti sa vlastitim strojevima teretne vlake između Maribora i Gradca.

CARINA, POREZI I MONOPOL.

Trošarina grada Ljubljane. Financijski odbor prije nekoliko vremena zaključio je ukinuće državne trošarine na gradskoj liniji. Na molbu

občine ljubljanske dozvolio je odbor za općinske svrhe birati pored gradske trošarine i državnu te time uništio prijašnje riješenje.

Trošarine slobodno vino. Financijski zakon toliko će se promijeniti, da smije vinograd za vlastitu potrebu obdržati povoljnu količinu neopterećenog vina, dok je bila prije utanačena samo izvjesna količina. Trošarina će se birati samo za prodano vino.

Trošarine slobodno meso. Meso bit će od 1. decembra t. g. slobodno trošarine.

Njemačko avstrijska republika povisila je opet sve carinske postavke. Carina plati se u zlatu.

GOSPODARSKE POŠURICE.

Oskudica stanova na cijelom svijetu. Dopisnik „Daily Newsa“ piše, da vlada oskudica stanova ne samo u Parizu, nego i u većim gradovima Španjolske, Italije i Rumunjske, kuda je pomenuti dopisnik putovao. I kod nas nije bolje. Tako su n. pr. u Zagrebu neprestano sva javna i privatna noćišta prenapunjena. Promet stranaca u Zagrebu cijeni se dnevno na 1000 stranaca.

Skupoća u Beogradu. „Politika“ piše, da je moralo ministarstvo pošta i brzoputa za lokale jednog odjeljenja platiti ogromnu svotu od 9000 dinara mjesečno.

Zadružni savjet u Zagrebu. Prošle srijede održana je u Zagrebu prva sjednica zadružnog savjeta, na kojoj je pored mnogih ostalih stvari raspravljalo i o opskrbi naših gradova mlijekom. U pojedinim mjestima u blizini gradova osnovat će se mliječarske zadruge. Još ove godine održat će u Božjakovini mliječarski tečaj.

Odlučeno je nadalje, da se osnuju dvije vrste mlijeka, jedna vrsta sa 1.5 do 3%, a druga sa više od 3% masti. Vlada će poslati u Njemačku jednoga stručnjaka, koji će tamo proučavati opskrbu mlijekom, kontrolu kvalitete itd.

Osim o mliječarskim stvarima raspravljalo se je na sjednici mnogo i o pitanju sadjenja duhana, kojega u državi nestaje, a se kod nadležnih oblasti nalazi više nego 50.000 prilava radi kršenja zabrane pridelovanja ove rastline.

Baroševa luka. U sanmargeritskom ugovoru priznata nama je u blizini riječke luke nalazeća se baroška luka, od koje očekuju izvjesni kruhovi nakon osnovane željezničke veze Brod-Moravice-Ljubljana, da će bar nešto udovoljiti našim izvoznim potrebama.

Ogromni troškovi za podržavanje entente posade u renskim zemljama. „Vossische Zeitung“ javlja, da se nalazi u odstavku budžeta njemačkog ministarstva financija svota 15 i pol milijarda maraka godišnje, koja je določena za ispunjenje mirovnog ugovora između Njemačke i entente. Sve ovo plati Njemačka samo za opskrbu francuskih i belgijskih trupa u renskim zemljama.

Predaja muznih krava u Njemačkoj. Njemačka morala bi prema mirovnom ugovoru predati ententi mnogo hiljada muznih krava. Ententa sastavila je popis, na kojem se nalazi 810.000 glava. Privremeno još raspravljaju predstavnici obiju zemalja o ovoj za njemačko stočarstvo vrlo važnoj predaji.

Razne vijesti.

Milijuni zaplijenjeni. Trgovcu Hugonu Hahn-u iz Osljeke, koji je namjeravao prikrivati u Italiju 20.000 dolara, bio je zaplijenjen čitavi iznos na carinarnici u Ljubljani. Jednaka je sudbina zadesila t šćansku valutnu krijomčaricu Evgeniju Konjedic, koja je namjeravala odvesti u Trst za 14 kg srebrnog novca, oko 1500 komada forinta i kruna.

Gostioničarska škola. Na posljednjoj skupštini Središnjeg saveza gostioničara i kavanara usvojeno je, da se osnuje u Ljubljani gostioničarska stručna škola, koju bi kasnije država primila u svoju upravu.

Slobodna trgovina naskoro će se pripustiti u Čehoslovačkoj. A i u tom slučaju bit će sloboda samo djelomična. Robu za uvoz i izvoz morat će se i nadalje prijaviti, samo ona roba, koja je na listi, uvažati će se i izvažati bez dozvole.

Najveća tvornica za cement Orenstein i Spitzer u Budimpešti, koja ima u Beočinu kod Novog Sada svoje obrate, bit će nacionalizirana. Zanimljivi bit će beogradski novčani zavodi. Glavnica će se povisiti na 20 milijuna kruna.

Engleska dala Njemačkoj Austriji vunu i ostale potrebe na kredit. Pregovori već su u glavnom končani.

Politički pregled.

Politička granica između Italije i naše države. Politička granica između naše države i Italije na konferenci u S. Margheriti določila se je ovako: Vis Peč zajednički je Italiji, Avstriji i našoj državi, dalje preko Jalovca, Triglava, Porezna, Blegoša, Bevka, kod Hotederšice, Planine i Rakeka, koja tri sela ostaju naša, Snežnika, Čabranske i Kastve, Rijeka postaje slobodna država. Od ostrva pripadaju Italiji Čres, Lošini, Lastovo i Pelagruž. I Zadar, glavni grad Dalmacije, postati će italijanski. Albanske granice uredit će se kasnije u Parizu.

Vojnička konvencija između Čehoslovačke i Jugoslavije. Dne 14. avgusta t. g. bila je zaključena vojnička konvencija između naše i čehoslovačke države, koje prva tačka veli doslovno: U slučaju neizvjesnog napada Ugarske na jednu od ugovarajućih stranaka obavezuje se druga strana, da pritekne u pomoć napadenoj strani. Ni jedna od ugovarajućih stranaka neće moći zaključiti sporazuma sa drugom kojom silom bez predhodnog obavještenja druge. Ova konvencija važiti će dve godine. Ovako smo se osigurali protiv napada Majdarske, koja danas još ne može zaboraviti naših najljepših pokrajina Banata i Bačke.

Izborna borba. Za 28. t. m., za izbore za konstituanto izborni pokret u punom je teku. Sastavljene već su većinom sve sandidatske liste i predložene izbornim sudovima. Zadnji put nabrojili smo oko 15 većih stranaka u cijeloj državi pored čitave vrste manjih frakcija. Očekuje se, da će radikalna, demokratska i pučka stranka biti najjače u novom parlamentu.

Cijene zadnje sedmice.

DOMAĆI TRG.

Cijene na domaćem žitnom tržištu prilično su se stabilizirale. Pšenica banatska 920—930, kukuruz 360 do 380 za 100 kg. Brašno br. 0 13 do 14 K, krušno brašno 12 K, jačam 5 K, zob 2.50 K, pasulj 6 K. Cijena šećeru određena je na 14 dinara za 1 kg, od toga ostaje tvornici 12 dinara, a 2 dinara pripadaju državi kao monopol-ska taksa. O cijenama ostalih artikla, naročito: drva, sijena, vina, voća, tekstilne robe itd. dati ćemo izvještaj iduću sedmicu, kad si uredimo informativnu službu za ove struke.

SVIJETSKI TRG.

O kretanju cijena u Engleskoj i Sedinjenim državama, piše „Trgovinski Glasnik“ slijedeće: Sretni izlaz svijetskog rata imao je za Sedinjene američke države dvije duboke posljedice: Obogaćenje stanovništva s jedne i pojačanu potrošnju s druge strane, tako da su Sedinjene države, koje su prije rata bile izvoznice živih namirnica, sada odpočele iste uvažati. U prvoj polovici t. g. uvoz je nadmašio izvozu mnošinu robe za skoro milijardu dolara. Taj je pojava naravski izazvao i skakanje cijena, koje je baš zbog veće potrošnje i veće platežne kapacitete brzo dostiglo svoj vis. Ovačnuta uzroci padanja ne leže u nadprodukciji. Naprotiv: još se uvijek producira premalo, konsum treba mnogo više robe. Jedan od poglavitih uzroka padanja cijena leži u bojkotu konzumenata. Američki konzument postao je najedanput pametan, pa je reducirao svoju potrebu na minimum. Radi toga ostala su skladišta puna i cijene su morale pasti. Iste uzroke padanja cijena nalazimo i u Engleskoj. Mjeseca marta t. g. iznosio je indeksni broj (= svota cijena nekoliko najvažnijih produkata) do tada nepoznatu visinu 8352: skoro nato uslijedilo je padanje cijena. Indeksni broj iznosi koncem oktobra 7700 — pao je za 652 poena, ili: najpotrebniji produkti postali su za okruglo 26% jeftiniji. Osobito sirovine kažu niže cijene, tako avstralska vuna prije 6, sada 4 šilinga, američki pamuk pao je funt od 24 na 17 penca, egipćanski od 65 na 56 penca itd. Sve su ove cijene još dva do tri puta veće od prijeratnih. Vanredne važnosti za američko i englesko gospodarstvo pak je polov, da se je u razmjerno kratko doba naišao lihek u narodu samom za holet velike skupocje. Ovaj lihek, kojega bismo tako vrlo trebali u Jugoslaviji, zove se: pamet konzumenta i štedenje, kada je na pravom mjestu.

DRŽAVNE NABAVE ITD.

Predaja lova u zakup. Kod povjereništva za poljodstvo u Ljubljani nalazi se prospekt predaje lova u zakup na Ohridskom i Prespanskom jezeru te je svakome na pregled. Ponude do 6. decembra t. g. kod odjeljenja za stočarstvo m. decembra t. g. kod odjeljenja za stočarstva m.

REKLAMA.

Neki Amerikanec veli o reklami: Uspjeh ili neuspjeh trgu novog artikla ovisi u visokoj mjeri o prodajnoj naerti. U naše doba agresivnog, trgovskog obrata pobijediti će onaj na svojem polju, ko izumi osobiti koristonosan način prodaje. (Western Monthly, okt. 1904). Ovim riječima, punim prakse i iskustva, moramo priznati potpunu valjanost svi oni, koji se praktički bavimo industrijom i trgovinom. Samo ona tvornička poduzeća, koja su mogla svoj produkt i prodati, mogla su uspjevati. Čim veća količina robe je naišla svoga konzumenta, tim višeputa umnožio se je oni mali dobitak, kojega pruži jedan komad; sa većim dobitkom rastle je poduzeće.

Pošto naši industrijalci i trgovci obično ne imaju vremena premišljavati o novim, originalnim načinima propagande svoje robe, to su po cijelom svijetu osnovani naročiti instituti za reklamu, anončne ekspedicije, koje se bave samo sa ovim pitanjem, na kakav bi se način najjeftinije upoznao svijet sa novoosnovanim poduzećem, novim produktom itd.

Voditi dobru reklamu nije laka stvar. Organizacija reklame zahtjeva poznavanje čovjeka i stvari, originalnost i izumljivost, iskustvo i okretnost. O svemu tomu još ćemo mnogo govoriti. Pisati ćemo o američki, engleski i ostali reklami, o izumljivosti, originalnosti i okretnosti zapadnih i prekomorskih naroda zato, da našu industriju i trgovinu, naše ljudi, kojim ostali narodi spomenutih svojstva ne odričaju, dovedemo na ovo korisno polje individualnog rada.

O takovoj nad sve koristonosnoj izumljivosti u reklami dodajemo samo jedan primjer: Gotovo svi poznate držalo za pero „Penkala“ ili bar onaj smijući se obraz u profilu sa šiljastim nosom i ogromnim uhom, koje svakome pada u oči sa držalom iza ovog čudnovatog uha. Ovo veliko uho ima u inozemskoj firmi, koja izrađuje takova pera, svoju povjest. Nekada na slabim nogama nalazeća se firma počela je takovom originalnom uvijek ponavljajućom se reklamom već u mirno doba najedanput lijepo se razvijati, a danas mnogi vele stručnjaci, da je jedino ono veliko uho, nakoje svi se možemo sjećati, pomoglo firmi do blagostanja.

Na novo vpisane firme in izpremembe pri že vpisanih.

Izvadak iz „Narodnih Novin“.

„**Franjo Tišanić i drugovi**“, manufakturna trgovina na malo i veliko u Zagrebu. (N. N., 13. XI. 1920. — b. 28.386 gr. R/1367 — 1920. — upis u trg. reg. 21. listopada 1920.)

„**Tomislav Košić**“, trgovina mješovite robe u Varaždinu. (N. N., 13. XI. 1920. — b. 5669 gr. R/4865 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 2. listopada 1920.)

„**Srpska zemljoradnička zadruga u Maloj Vranovini**“, sa sjedištem u Maloj Vranovini obć. Topusko, kotar Vrginmost. (N. N., 13. XI. 1920. — b. 2343 gr. R/2343 — 1920. — upis u trg. reg. 27. kolovoza 1920.)

„**Makso Fritzhand**“, trgovina jajima i peravi na veliko i malo u Varaždinu. (N. N., 13. XI. 1920. — b. 5462 gr. 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 5. listopada 1920.)

„**Ivan Pavičić**“, trgovina mješovitom robom u Gospiću. (N. N., 13. XI. 1920. — b. 5646 gr. R/202 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 1920.)

„**Gospodarsko društvo kao zadruga u Kaniži**“. (N. N., 13. XI. 1920.) — b. 6607 gr. R/280. — 1920. — upis u trg. reg. 23. lipnja 1920.)

„**Vacuum oil Company d. d.**“ sa sjedištem na Sušaku, Poslovni delokrug: kupnja, prodaja, uvoz, izvoz i razni proizvodi. (N. N., 13. XI. 1920. — b. 2232 gr. R/262. — 1920. — upis u trg. reg. 23. listopada 1920.)

Mali oglasi.

Rabljene steklenice od Eau de Cologne kupuje po najvišjih cenah drogerija I. C. Kotar, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Klobuke, moške in ženske, sprejema v popravilo ter iste prekroji v najmodernejše oblike tovarna FR. CERAR, Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Kupujemo laneno seme vsako količino. Sever & Komp., Ljubljana.

AKO HOČETE

opremiti svoje izdelke s primernim imenom, obrnite se na naslov: „ALOMA“ LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 3

Albert Matijevič
odpremništvo.

Zagreb, Gajeva ul.
55. Telefon 22-73.

Toman & Reich, Maribor

trgovina z galanterijsk. blagom, Gosposka ul. 88
priporoča: pisemski papir, cigaretni papir, stekleni in šmirgel-papir, krema za čevlje, ključavnice za potne košare
i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Poljedelski stroji

vseh vrst in po naj-novejši konstrukciji

International Harvester Company
CHICAGO, Ill. U. St. A

AUTOMOBILE

**KOLESA
MOTOCIKLE
VSO OPREMO
NUDI SKLADIŠČA**

J. GOREC

**GARAZA & DELAVNICA
LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA 14
VEGOVA UL. ŠT. 8**

ČEVLJI

prodajajo se po znatno znižanih cenah.

ZALOGA Ljubljana-Breg

na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja

Najuspešnejše orožje

proti konkurenci je

dobra reklama!

Zahtevajte proračune!

**ANONČNA EKSPEDICIJA
AL. MATELIČ**

Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Najuspešnejše orožje

proti naraščajoči konkurenci in izostajanju naročil je

dobra reklama!

Zahtevajte proračune!

Anončna ekspedicijska M. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

MEDJUNARODNO OTPREMNIŠTVO EMIL EICHHORN

Brod n. Savi

Bos. Brod

Utemeljeno g. 1879

Spedicija svake vrsti, ocarinjenje, preseljenja u vlastitim pokuč-tvenim kolima. Tarifalni i reklamacioni odio.

Brz.: Eichhorn.

OSIJEK I.

ZAGREB,

Frankopanska ul. 9

Jugoslovanski trgovci, pozor!

Ako hočete kaj kupiti v
Čehoslovaški, obrnite se na

MARCEL SALVARO

specijalna komisijska exportna
trgovina za Balkan in Orijent

Praga, Stepanska ul. 24

Splitdorf-magneti in vžigalne sveče

(Zündkerzen) so najtrpežnejši in so
se v svetovni vojni najbolj obnesli.
EXPORT V VSE DEŽELE.

Splitdorf Elektrical Co. Newark, N. J.
Sumter Division, 1466 Michigan Ave, Chicago -- America.

ELEKTROS

URED ZA ELEKTRICNU
INDUSTRIJU I POGON

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ul. 8

Telefon Interurb. 3-31 - Brzjavlj.: „Elektronevak“ Zagreb

UREDJUJE: Električne centale i sve vrste po-
gona za električnu rasvjetu i prenos sile itd.

GALANTERIJSKO BLAGO

DOBAVLJA

KONKORDIA

SPOLEČNOST S R. O.

PRAHA : JERUZALEMSKA ULICA 15.

Pohišvo
BRATA
Sever
Ljubljana
Kotlje

Prestave

slovenske, hrvaške, srbske (tudi v
cirilici), češke, nemške, angleške,
francoske in italijanske oskrbi točno
in po solidnih cenah

Anončna eksp. AL. MATELIČ,
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 3.

Josip Rojina

Ljubljana, : Aleksandrova ulica 3.

Modni atelier za
gospode in dame.

Lastna zalog
pristno angleškega
blaga.

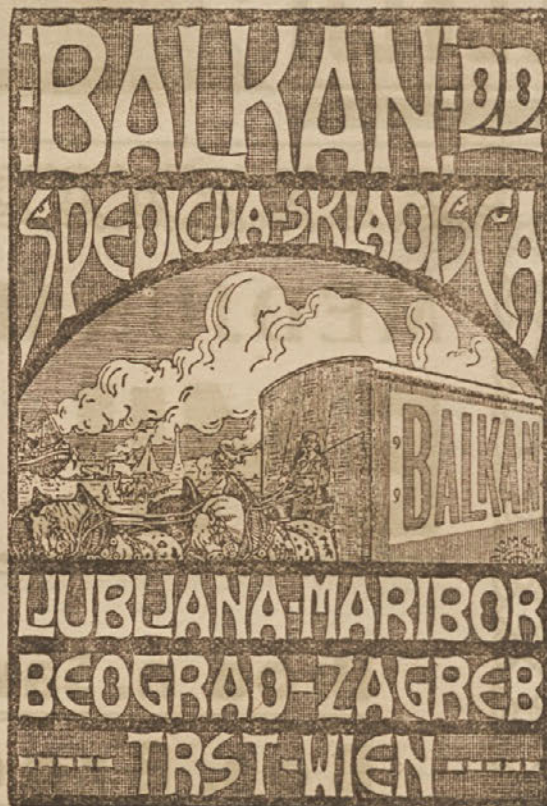
SOL

20 vagonov nudi po
vagonih

IMPORT-EXPORT

M. J. NERAT,

Maribor,
Gospodska 58. II
Telefon 262, Brzjavlj.:
Gumi import.

Hedžet & Koritnik, Ljubljana

Veletgovina manufakturnega blaga — Franciškanska ulica šte. 4.

Dobiva ponajveč iz Anglije v
velikih množinah raznovrstno
volneno, modno in perilno blago.
Telefon interurban šte. 75.

Tel. 386. **TOMAN & REICH** Tel. 386.

Maribor, Gosposka ulica 38,
trgovina z galanterijskim blagom na debelo

nudi po znatno znižanih cenah: Cigaretni papir in stročnice znamke
„ALTESE“. — Čistilo in voščilo za čevlje znamke „FOX“. — Kalodont,
razni pisemski papir, ključavnice za košare in razno drugo galan-
terijsko blago.